

Een reis in het jaar 1217

Weten jullie, hoeveel Nederlanders in hun zomervacantie een buitenlandse reis maken? Dat zijn er zeker vele duizenden, want het reizen en trekken zit ons volk in 't bloed. Steeds verder strekken de reizen zich uit. Sardinië, Madeira, Afrika en de poolcirkel, ze zijn alle bereikbaar geworden. En wat gaat het reizen in onze tijd gemakkelijker en snel!

Maar hoor dan nu eens naar de grote buitenlandse reis van heer Thietmar, in het jaar onzes Heren 1217.

Heer Thietmar was ook een bewoner van de lage landen aan de zee; hij had al wat in Europa rondgereisd, maar het grote verlangen van zijn hart was om het Heilige Land te zien en daarin dan vooral de plaatsen waar de Here Jezus gewoond en gewerkt heeft. Hij heeft 't ook inderdaad klaar gespeeld, om deze reis te maken; later heeft hij er een beschrijving van gegeven, in 't Latijn natuurlijk. Maar dit Latijnse reisverhaal is kort daarna in 't Nederlands van die tijd vertaald, en de mensen hebben 't verslonden. Een van die boekjes is bewaard gebleven; zodoende kunnen wij er ook nog weer van genieten.

Dat was een heel andere manier van reizen dan tegenwoordig! Toch heeft heer Thietmar zeker evenveel genoten, en — waarschijnlijk méér ervan opgestoken. Voor zijn hart en zijn ziel, bedoel ik. Daar ging hij dan, in December 1217, het onbekende tegemoet. Zou hij ooit de zijnen terug zien?

't Was de tijd van de kruistochten en met enkele vrienden sloot hij zich bij zo'n kruistocht aan. Dat betekende dus: te voet Europa door, onder veel ontberingen en gevaren. In Genua of Venetië scheep gaan en in notedopjes de Middellandse zee oversteken naar Acco, de havenplaats van Palestina.

Eenmaal daar aangekomen gingen

de reisgezellen op eigen gelegenheid verder. Te voet, zonder de taal, de zeden en gewoonten te kennen van het land, dat ze doortrokken. Maar ze kwamen er wel. Nazareth, Kana, Kapernaüm, de berg Thabor, werden eerst door hen bezocht. Daarna kwamen

DAMASCUS (VOORHOF GROTE MOSKEE)

men ze zelfs in Damascus, waar ze een week bleven en kennis maakten met de Sarracenen, de felle vijanden van het Kruis en de Kruisvaarders. Ze brengen er het leven af, maar heer Thietmar heeft later van de Sarracenen niet veel goeds te vertellen! Vervolgens keerden de reizigers naar Acco terug. Hier wilden de vrienden wachten op een schip, dat hen huiswaarts kon voeren. Heer Thietmar echter had er nog lang niet genoeg van. Dit was immers de kans van zijn leven, om nog veel meer te zien van de plaatsen, waarin hij door zijn Bijbel al zo aardig thuis was! Om te begin-

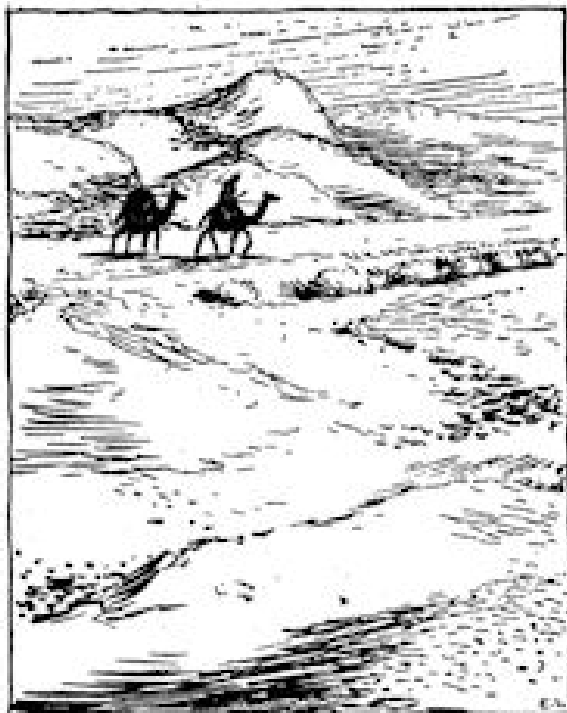
nēn stonden Bethlehem en Jeruzalem nog op zijn verlanglijstje. Maar daarna wilde hij veel verder Zuidwaarts trekken, om ook de Sināi te zien, de berg van Mozes en Elia, en veel meer nog: de berg van God. Op de helling van de Sināi lag, uit ruw gesteente opgetrokken, een klooster, gewijd aan Katharina, de martelares van Alexandrië, die om haar dapper getuigen vóór Christus onthoofd was. Haar stoffelijke resten lagen in die kloosterkerk begraven en het heette, dat er allerlei wonderen door haar toedoen gebeurden. Geen wonder, dat heer Thietmar dat met eigen ogen wilde zien! Deze lange, en zeker niet ongevaarlijke reis moest hij alleen maken. Voor alle zekerheid, om er eerwaardiger uit te zien, verkleedde hij zich als een monnik in een lang en wijd habijt en trok via Jeruzalem naar Jericho, stak daar bij 't bekende veer de Jordaan over en trok Oostwaarts van de Dode zee naar het

woestijn door God bewaard werden. En ook heer Thietmar bereikt behouden het gebergte Sināi, waar hij gastvrij onderdak vindt bij de monniken van het Katrijnenklooster. Dat klooster leek wel een vesting met zware muren en ijzeren poorten en de bewoners moesten voortdurend op een aanval van vijanden bedacht zijn. Van hen vertelt Thietmar: „Ze drinken altoos water, alleen op feestdagen een slokje wijn. Ze hebben goede vissen uit de Rode Zee, ze hebben tamelijk goed brood en olie en dadels. Ze eten nimmer vlees, zijn armelijk gekleed bed en zonder stro. Ze hebben maten, die hun gebracht worden door kooplui uit Egypte of Kaïro”.

Heer Thietmar heeft goed om zich heen gekeken, en daar ook nog heel wat rondgereisd. Hij heeft de plaats gezien, waar Mozes het doornbos zag branden en hij heeft de berg beklommen, waar Mozes van God de stenen tafelen met de Wet ontving. Natuurlijk heeft hij ook genoten van de wonderverhalen, die hem door de monniken over de heilige Katharina werden verteld. Heer Thietmar was en bleef een kind van zijn tijd. Maar naast dat alles heeft hij Gods grote daden bedacht en Hem met een dankbaar hart aanbeden. En eindelijk heeft hij afscheid genomen en is langs de kortste „weg”, eerst naar Acco en vervolgens naar 't vaderland terug gekeerd. Van zijn verdere leven is niets bekend, behalve dan, dat hij een interessant en veelgelezen reisverhaal geschreven heeft. En wil je nu nog lezen, hoe het Nederlands van die dagen er uit zag? Heer Thietmar besluit zijn boekje aldus:

„Als dan een pelgrimme den rechten weg houdt, soe sel hi comen vanden eynde der woestinen in die eerste stat van Iudae, die Barsabee gheheten is: daer van twe milen coemt men in die stat Ebron. Item van der stat Ebron doer V milen schoens weghe, dat is een half dach reyse, soe coemt men in Bethleem inda ende also voert in die heilighe stat te Iherusalem”.

M.A.M.R.—B.

WOESTIJN BIJ DE BENEDEN JORDAAN

Zuiden. Volgens zijn eigen geschrift waren hier zijn vijanden: leeuwen, slangen, grote hitte, zware regens en „Arabische moordenaars”, die de vreemdelingen uitplunderden. Onderweg bedacht hij, hoe de kinderen Israëls op hun tocht door deze zelfde